

Категорія справи №2а/0570/14729/12: Адміністративні справи; Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки, зокрема зі спорів щодо; організації господарської діяльності, у тому числі.

ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

У Х В А Л А

"04" березня 2015 р.

м. Київ

К/800/11969/13

Вищий адміністративний суд України в складі колегії суддів:

Сороки М.О., Стрелець Т.Г., Чумаченко Т.А.,

розглянувши в порядку письмового провадження адміністративну справу за позовом ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» до Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області про визнання бездіяльності незаконною, зобов'язання вчинити певні дії, за касаційною скаргою ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» на постанову Донецького апеляційного адміністративного суду від 8 лютого 2013 року, -

встановив:

У листопаді 2012 року ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» звернулось до суду з вказаним позовом, у якому просив:

визнати протиправною бездіяльність Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області щодо не продовження строку дії дозволів на початок експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки № 1934.11.30-15.11.0, № 1933.11.30-01.23.0, дозволів на початок виконання роботи підвищеної небезпеки № 1932.11.30-01.23.0, № 0883.11.14-01.11.0, № 0882.11.14-01.11.0;

зобов'язати Територіальне управління Держгірпромнагляду у Донецькій області продовжити строк дії дозволів на початок експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки № 1934.11.30-15.11.0, № 1933.11.30-01.23.0, дозволів на початок виконання роботи підвищеної небезпеки № 1932.11.30-01.23.0, № 0883.11.14-01.11.0, № 0882.11.14-01.11.0.

Постановою Донецького окружного адміністративного суду від 30 листопада 2012 року позов задоволено частково. Визнано протиправною відмову Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області від 18.05.2012 № 1/1-753 у продовженні строку дії дозволів на початок експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки № 1934.11.30-15.11.0, № 1933.11.30-01.23.0, дозволів на початок виконання роботи підвищеної небезпеки № 1932.11.30-

01.23.0, № 0883.11.14-01.11.0, № 0882.11.14-01.11.0. Зобов'язано Територіальне управління Держгірпромнагляду у Донецькій області розглянути заяву ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» від 15.05.2012 № 498 про продовження строку дії дозвільних документів відповідно до Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011.

Постановою Донецького апеляційного адміністративного суду від 8 лютого 2013 року постанову суду першої інстанції скасовано та ухвалено нове судове рішення про відмову у задоволенні позову.

У касаційній скарзі ПАТ «АПК-ІНВЕСТ», посилаючись на порушення судом норм матеріального і процесуального права, просить постанову суду апеляційної інстанції скасувати та залишити в силі постанову суду першої інстанції.

У запереченні на касаційну скаргу Територіальне управління Держгірпромнагляду у Донецькій області, посилаючись на законність постанови суду апеляційної інстанції, просить залишити її без змін.

З'ясувавши обставини справи в межах, передбачених статтею 220 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України), колегія суддів приходить до висновку про задоволення касаційної скарги з таких підстав.

Встановлено, що Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» видано наступні дозволи:

13.05.2011 - на початок виконання робіт підвищеної небезпеки № 1932.11.30-01.23.0, терміном дії до 24.02.2012; на початок експлуатації об'єкта № 1933.11.30-01.23.0, строком дії до 24.02.2012; на початок експлуатації об'єкта № 1934.11.30-15.11.0 строком дії до 17.06.2012;

02.06.2011 - на початок виконання робіт підвищеної небезпеки № 0882.11.14-01.11.0, строком дії до 05.02.2012, на початок виконання робіт підвищеної небезпеки № 0883.11.14-01.11.0, строком дії до 04.09.2011.

Ці дозволи були видані згідно з вимогами, передбаченими Порядком видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1631 від 15.10.2003.

У зв'язку із закінченням строку дії вищевказаних дозволів, 15.05.2012 ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» звернулось до Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області із заявою про продовження цих строків.

Листом Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області від 18.05.2012 № 1/1-753 позивачу відмовлено у задоволенні зазначеної заяви, посилаючись на те, що питання продовження вказаного строку вирішується відносно дозволів, які видаються згідно з новим Порядком видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011, а тому його положення не можуть застосовуватись до дозволів, виданих на підставі норм Порядку № 1631. Також рекомендовано звернутись до дозвільного центру міста Донецька, посилаючись на вимоги пункту 3 статті 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської

діяльності», згідно з яким суб'єкт господарювання має право на одержання (переоформлення, одержання дублікатів, анулювання) документів дозвільного характеру та подання декларацій за своїм місцезнаходженням або у випадках, передбачених законом, - за місцем провадження діяльності або місцезнаходженням об'єкта.

Скасовуючи постанову суду першої інстанції та ухвалюючи нове судове рішення про відмову у задоволенні позову, апеляційний суд вказував на те, що Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011, який набув чинності на час звернення позивача із зазначеною вище заявою, не підлягає застосуванню до дозволів, які були видані відповідно до чинного на той час Порядку видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1631 від 15.10.2003. А відтак судом зроблено висновок про наявність підстав для відмови у задоволенні позову.

Колегія суддів Вищого адміністративного суду України не погоджується з таким висновком суду апеляційної інстанції з огляду на наступне.

Процедуру видачі та анулювання дозволів Держнаглядохоронпраці та його територіальними органами на час видачі ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» дозволів на початок експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки та на початок експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки, регулював Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011, який втратив свою чинність 01.11.2011.

Цим Порядком було передбачено процедуру видачі та анулювання відповідних дозволів, питання ж продовження дії їх строку, ним не регулювалось.

В зв'язку з втратою чинності цим Порядком, прийнято Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011, який визначає процедуру видачі або відмови у видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання Держгірпромнаглядом та його територіальними органами дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Згідно з пунктом 15 цього Порядку для одержання дозволу, який видає Держгірпромнагляд, роботодавець, виробник або постачальник (уповноважена ним особа) подає особисто чи надсилає рекомендованим листом з описом вкладення заяву за формою згідно з додатком 4, до якої додається:

Строк дії дозволу продовжується органом, що його видав.

У разі коли під час строку дії дозволу роботодавцем не порушено його умов, строк дії такого дозволу продовжується на наступні п'ять років на підставі заяви роботодавця, поданої за формою згідно з додатком 5, та оригіналу дозволу.

Згідно із частиною першою статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують

відповідальність особи.

Офіційне тлумачення вказаного положення Конституції України міститься в Рішенні Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року № 1-рп/99, відповідно до пункту 2 якого дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

У справі, яка переглядається, такою подією (фактом) є звернення ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» до Територіального управління Держгірпромнагляду у Донецькій області із заявою від 15.05.2012.

Відповідно до статті 5 Цивільного Кодексу України акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ними чинності.

Акт цивільного законодавства не має зворотної дії у часі, крім випадків, коли він пом'якшує або скасовує цивільну відповідальність особи.

Якщо цивільні відносини виникли раніше і регулювалися актом цивільного законодавства, який втратив чинність, новий акт цивільного законодавства застосовується до прав та обов'язків, що виникли з моменту набрання ним чинності.

Визнання закону таким, що втратив чинність, припиняє його дію в повному обсязі.

Частиною четвертою статті 4 Цивільного Кодексу України визначено, що актами цивільного законодавства є також постанови Кабінету Міністрів України.

Таким чином, питання про продовження строку дії дозволів повинно вирішуватись на підставі нормативно-правового акту, чинного на час виникнення такого права. Тому до спірних правовідносин підлягає застосуванню Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011.

За таких обставин колегія суддів вважає, що скасувавши рішення місцевого суду, апеляційний суд допустив порушення норм матеріального та процесуального права, які призвели до постановлення незаконного судового рішення.

У відповідності із статтею 226 КАС України суд касаційної інстанції скасовує судові рішення суду апеляційної інстанції та залишає в силі рішення суду першої інстанції, яке ухвалено відповідно до закону і скасоване або змінене помилково.

Керуючись статтею 222, 223, 226, 230, 231 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

у х в а л и в :

Касаційну скаргу ПАТ «АПК-ІНВЕСТ» задовольнити.

Постанову Донецького апеляційного адміністративного суду від 8 лютого 2013 року - скасувати, залишивши в силі постанову Донецького окружного адміністративного суду від 30 листопада 2012 року.

Ухвала набирає законної сили через п'ять днів після направлення її копії особам, які беруть участь у справі і може бути переглянута з підстав, у строк та у порядку, визначених ст.ст. 235-244-2 КАС України.

Судді: